

Lokalhistorisk Nyt

Medlemsblad ♦ 2014 - 2015 ♦ nr. 33

Lokalhistorisk Forening
*for Skellerup, Ellinge, Flødstrup
og Ullerslev sogne*

Indhold

Siden sidst	3
-------------------	---

Artikler:

◆ Langtved Friskole	5
◆ Dansk Røde Kors	13
◆ Ullerslev lokalhistoriske arkiv	18
◆ Af En landsbydrengs erindringer	19
◆ Alkeshave	20
◆ Erindringer om Vangnæsgård	25
◆ Oversigt over tidligere medlemsblade	29
Arrangementer 2014-2015	15
Adresseliste	32

Lokalhistorisk Nyt

Redaktion

Yvonne Løfberg, Aase Windeballe
og Helle Lauvring.

ISBN

1901-1229

Foto og billeder

Hvor der ikke er nævnt andet, er
billederne enten privateje eller fra
lokalhistorisk arkiv.

Forsidebillede

Øverst: Friskolen i Langtved
Nederst tv.: Foreningens stand - Forårsudstillingen 2014
Nederst th.: Alkeshave

Siden sidst

◆ Efter at have solgt medlemskort i løbet af september startede vi efterårssæsonen lørdag eftermiddag den 5. oktober med et besøg i Ellinge kirke, hvor **Louise Buch Jensen** fortalte om kirken. Herefter var der kirke-

gårdsvandring, hvor der blev talt om nogle af gravstederne. Eftermiddagen sluttede i konfirmandstuen i Skellerup, hvor den medbragte kaffe blev drukket.

◆ I november havde vi fået lov at holde vores arrangement i børnehaven Vibereden, det gamle rådhus i Ullerslev, hvor tidligere kæmner **Bent Poulsen** i sine gamle omgivelser fortalte om sin tid som kæmner i Ullerslev gennem mange år. Arrangementet var i samarbejde med Bent Olsen, lederen af børnehaven. Også det arrangement var velbesøgt.

◆ Det er efterhånden blevet en tradition at vi i januar har et arrangement i samarbejde med Langtved Forsamlingshus. Også i år gik vi sammen om at arrangere en aften med kulturcafé, hvor **Eigil Nikolajsen** fortalte meget spændende om arkæologiske fund gjort i de fire gamle sogne, Flødstrup, Ullerslev, Skel-

lerup og Ellinge og om, hvad der kunne være foregået for årtusinder siden på disse kanter, og viste på kort, hvilke lokaliteter, der var tale om.

Der var flere, der havde fulgt opfordringen til at medbringe arkæologiske fund, hvad der kom en god snak ud af. Desværre var fremmødet ikke så stort, men det gjorde det så til gengæld nemmere for de tilstedeværende at være med i snakken.

◆ Generalforsamlingen i februar blev holdt på **Heldagsskolen** i Skellerup (den gamle Skellerup Skole).

Inden vi gik i gang med selve generalforsamlingen, fortalte skoleleder Torben Juel Sørensen meget levende og engageret om den skole, han er leder af.

Efter generalforsamlingen blev Skellerup-filmen fra 1992 vist.

◆ Den 29.-30. marts deltog foreningen i den årlige forårsudstilling i den gamle hal i Ullerslev bl.a. med en lille udstilling om *Hønsbjerg*. Desværre var der ikke kommet "nye" billeder ind.

Da det i år er 600 år siden *Skellerup* første gang nævnes i et dokument, havde vi valgt at sætte fokus på forskellige steder i Skellerup og vise Skellerupfilmen fra 1992, samt film om Hinnemae og Skellerup Kirke. Udstillingen blev åbnet af Mette Præst Knudsen, Kultur- og Fritidsudvalget.

◆ I år gik sommerturen til Hindsholm Egns-museum i Martofte, hvor **Kirsten Jensen** viste rundt i den store samling af oldsager, land-

brugsredskaber og hverdagsting, udstoppede fugle og dyr samt billeder. Alt sammen samlet af Charles Nielsen.

Langtved Friskole 1870-1971

Denne artikel er baseret på oplysninger fra og manuskript af Lokalthistorisk Forenings tidligere formand, Bendt Jensen. Let redigeret af redaktionen.

Friskoler er private skoler, der underviser børn gennem hele den undervisningspligtige alder. Undervisningen står mål med undervisningen i kommunale folkeskoler. De fleste friskoler har forbindelse til den Grundtvig- og Kold-inspirerede friskolebevægelse. Den første friskole af denne type blev oprettet af Kold i 1852 i Dalby på Fyn.

Friskolen i Langtved, der begyndte sin virksomhed i 1870, var af denne type. Forældre-kredsen bag skolen var familier der gennem en årrække havde haft tætte forbindelser til den gudelige vækkelse på Kertemindeegnen og til Pastor Kiesby i Skalkendrup, der var en af Grundtvigs varme tilhængere.

Blandt forældrene bag friskolen var tømrer Søren Andersen, Langtved Mark, der i sine unge år havde hørt Kresten Madsen, Bregnør, forkynde ved de gudelige forsamlinger, og da

han flyttede til sognet, hurtigt kom i kontakt med bl.a. gårdmand Hans Jensen, Langtved, Brødrene Lars og Niels Madsen og smed Peder Hansen, Kissendrup.

Rigtig gang i planerne om at få oprettet en friskole kom der først efter et mislykket forsøg på at få indstillet Anders Jørgensen til lærer ved kommuneskolen i Langtved omkring 1860.

En dag da Hans Jensen og Søren Andersen mødtes, tilbød Hans Jensen: "Jeg kan jo give jorden!". Derefter havde også andre i kredsen noget at undvære: én havde et læs grundsten, en anden et par egeplanker. En henvendelse til proprietær Lollesgård på Hannesborg resulterede i at han og Gregers Jørgensen, Kissendrup, leverede egetræ til huset. Dermed var foretagendet sikret.

I løbet af sommeren 1870 rejstes et skolehus indeholdende en beboelse for læreren og en skolestue på en grund sydøst for Langtved By. Skolen kunne indvies d. 12. september samme år.

Friskolen i Langtved 1870-1909.

Denne bygning blev i december termin 1895 overtaget af friskolekredsen, der udbetalte 1400 kr. til Hans Jensen, hvilket svarede til den sum, det havde kostet at bygge skolen. Brændehuset havde Hans Jensen dog ladet opføre for egen regning. Købesummen blev optaget som prioritetslån i Landbosparekassen i Nyborg. Som kautiønstister stod bestyrelsen: husmand Poul Petersen, gårdmand Hans Poulsen, begge fra Kissendrup, og gårdmand Anders Nielsen, Langtved.

Et år senere blev der optaget et lån mere på 200 kr. til istandsættelse af skolelokalet og nye borde m.m.

Ved skolens start i 1870 talte forældrekredsen 12 familier. For at finde en egnet lærer var der ikke andet at gøre end at søge hjælp hos Chresten Kold i Dalum.

Han anbefalede **Hans Christian Nielsen**, gårdmandssøn fra Tvinde, der havde deltaget i krigen i 1864, før han kom på Kolds skole i Dalum. I 1870 blev han gift med Ane Kirstine, der var datter af gårdmand Mads Thygesen i Revninge. Det nygifte par flyttede ind i den nybyggede skole i september.

Der var ikke mange elever i skolen, men der var en lyst til at tage fat, og som tiden gik, kom flere børn til. Udover skoleundervisningen i dagtimerne begyndte man at holde aftenskole for de unge.

Hans Christian Nielsen blev i perioden 1876-1882 valgt ind i sognerådet. Efter 13 års virke tog han sin afsked. Lønnen var ikke stor, kun 500 kr. om året. Familien flyttede til Hundslev, men Hans Christian Nielsen vedblev at være sekretær for sognerådet samt bestride andre tillidsposter.

FRISKOLEKREDSSEN BESTOD AF FØLGENDE FAMILIER

Gårdmand	Lars Madsen	Flødstrup
Gårdmand	Søren Frandsen	Flødstrup
Gårdmand	Peder Andersen	Flødstrup
Gårdmand	Anders Nielsen	Langtved
Gårdmand	Gregers Jørgensen	Kissendrup
Gårdmand	Hans Chr. Rasmussen	Kissendrup
Gårdmand	Hans Poulsen	Kissendrup
Gårdmand	Søren Jørgensen	Kissendrup
Gårdmand	Niels Madsen	Kissendrup
Gårdmand	Peder Hansen	Visby (gård)
Gårdmand	Anders Andersen	Dinestrup
Gårdmand	Vilhelm Kaspersen	Bøgeskov
Gårdmand	Niels Hansen	Aamose
Gårdmand	Hans Petersen	Flødstrup
Smed	Peder Hansen	Kissendrup
Husmand	Povl Petersen	Kissendrup (Hesteh.)
Husmand	Peder Nielsen	Aamose
Husmand	Søren Hansen	Mullerup
Husmand	Ole Rasmussen	Langtved
Husmand	Mads Andersen	Langtved
Husmand	Jeppe Larsen	Langtved
Husmand	Niels Nielsen	Flødstrup
Husmand	Johan Jensen	Flødstrup

Hans Christian Nielsen blev efterfulgt af Kresten Albert Andersen, der kom fra Silkeborg. Han var en ivrig deltager i ungdomsarbejdet, men måtte efter bare 4 års virke opgive skolearbejdet grundet sygdom.

I 1887 blev Peter Mortensen valgt blandt flere ansøgere. Han var født i Dalby på Hindsholm og havde gået i Kolds friskole. Senere havde han haft et ophold på Askov Højskole, før han blev lærer ved Rosilde Friskole. Hans kone, Ane, var sønderjyde. De var begge stærkt optaget af det nationale spørgsmål om Sønderjyllands genforening med Danmark.

I 1887 blev der ved siden af friskolen opført et øvelseshus hvor børnenes gymnastiktimer og skolens foredragsvirksomhed flyttede hen. Forældrekredsen stod bag opførelsen af denne bygning.

Lærerfamiliens kår var små, og lønnen var beskeden. Da deres børneflokk blev større, måtte der findes en udvej økonomisk og pladsmæssigt. Peter Mortensen var heldig at få pladsen som kirkesanger ved Kerteminde Valgmenighed, en stilling han beklædte indtil 1919. Ved gode venners hjælp blev han i stand til at bygge et lille hus i Langtved, hvor han boede til sin død.

Ny lærer i 1903 blev Jens Peder Kristoffersen Lyngdal. Han var en tømrersøn, der havde fået sin uddannelse på Vordingborg Seminarium. Han kom fra et job som lærer ved Sdr. Nærrå Friskole. Han blev kun på Langtved Friskole i to år. Han var aktiv inden for De Danske Ungdomsforeninger og blev senere højskolelærer på Galtrup Højskole. Han vendte dog hjem til sognet, da han blev gift, og overtog sin kones fødehus, en gård i Flødstrup, hvor han boede til sin død. I over 25 år var han sognerådsformand. Han var igennem alle årene friskolen en god mand.

I 1905 trådte Aage Kristensen til som friskolens lærer. Han var født på Bleggården i Grav-

vænge på Sydfyn. Efter et ophold på Silkeborg Seminarium havde han været lærer ved Bramminge Efterskole.

Elevtallet var i årene 1903 stærkt stigende. Derfor blev det besluttet at opføre en ny skolebygning.

Et byggeudvalg bestående af P.M. Petersen fra Bovense (formand), Jens Hansen fra Dinestrup, Anders Thomsen fra Mullerup, Jens Bjørn fra Langtved og Hans Chr. Rasmussen fra Flødstrup blev nedsat. Der foreligger kun sparsomme oplysninger vedr. selve byggeriet, men ønsket var at den nye skolebygning blev så stor at der blev lokaler til en evt. fortsætterskole.

Byggeudvalget købte 4 skæpper land (2939 m²) af gårdmand Hans Povlsen i Kissendrup for på den at opføre en skolebygning bestående af: beboelse til lærerfamilien (60 m²), en gymnastiksal (90 m²), en stor skolestue (33 m²) og en lille skolestue (28 m²) samt værelser på loftetagen.

Midlerne blev tilvejebragt ved aktietegning hos de 25 familier, der tegnede sig for 159 aktier af 25 kr., i alt 3975 kr. Hertil kom to gaver: 600 kr. fra gårdmand Lars Madsen, Flødstrup, og 400 kr. fra gårdmand Niels Madsen, Kissendrup, der blev indsat på en kontrabog, hvis renter tilfaldt friskolekredsen i de følgende år.

Friskolen i Kissendrup indviet 1909.

AKTIEINDEHAVERE

Gårdmand	Peder Hansen, Mullerup	16 stk.
Gårdmand	Jens Hansen, Dinestrup	16 stk.
Gårdmand	Jens Bjørn, Langtved	16 stk.
Gårdmand	P. M. Petersen, Bovense	16 stk.
Gårdmand	Jørgen G. Jørgensen, Visby	16 stk.
Gårdmand	Søren Larsen, Kissendrup	10 stk.
Gårdmand	Steffen Andersen, Dinestrup	8 stk.
Gårdmand	Gregers Jørgensen, Kissendrup	8 stk.
Snedker	H. Chr. Rasmussen, Flødstrup	6 stk.
Gartner	Poul Petersen, Kissendrup	6 stk.
	Marie Madsen, Flødstrup	6 stk.
Mejeribestyrer	Kr. Dissing, Rosvang	8 stk.
Gårdmand	Anders Pedersen, Bovense	4 stk.
Gårdmand	Rasmus Petersen, Bovense	4 stk.
Gårdmand	Hans Petersen, Bassehave	4 stk.
Husmand	Niels Andersen, Kissendrup	2 stk.
Smed	L. Chr. Larsen, Mullerup	2 stk.

Husmand	Hans Petersen, Flødstrup Mark	2 stk.
Gårdmand	Hans Ottosen, Bovense	2 stk.
Gårdmand	Niels Chr. Nielsen, Bovense	2 stk.
Husmand	Anders Thomsen, Mullerup	1 stk.
Husmand	Søren Hansen, Mullerup	1 stk.
Husmand	Hans Peder Hansen, Kissendrup	1 stk.
Husmand	Hans Chr. Hansen, Kissendrup	1 stk.
	Katrine Andersen, Langtved	1 stk.

Bemærk at aktieindehaverne listes efter antal af aktier samt det store fokus på titler. De kvinder, som optræder som aktieindehavere, benævnes ikke med titel, selv om de sandsynligvis har haft beskæftigelse/besiddet formue, f.eks. været kogekone eller enke på en gård. Listen afspejler således det sociale hierarki på landet i samtiden [red.]

Med det nye byggeri fik friskolen et sæt vedtægter. Det skete ved en generalforsamling afholdt d. 4. marts 1905. Her blev et af bestyrelsen og læreren udarbejdet forslag til vedtægter forelagt og vedtaget af forsamlingen.

I perioden 1908-1910 blev Trine Rønde fra Hersnap ansat til at assistere læreren.

Elevtallet steg i disse år. I 1910 var der 45 elever indskrevet, det højeste tal i skolens historie. Fra 1911-1915 gennemførtes fortsættelsesskole med elevtal på 15-16-17-17-17-18-20-14-16.

Det var med sorg at friskolekredsen i maj 1911 modtog meddelelsen om at Aage Kristensen ønskede at fratræde sin stilling, idet han havde søgt og fået bevilget støtte til statens etårige lærerkursus i legemsøvelser i København.

Så skulle der igen findes en ny lærer. Der indkom en del ansøgninger, men ikke fra nogen kredsen turde antage. Derfor henvendte man sig til lærer Jacob Møller på Ringe Friskole og tilbød ham en årlig løn på 1200 kr. samt fri bolig og brændsel. Jacob Møller slog til, men kunne først tiltræde pladsen fra 1. april 1912.

For perioden september 1911 til april 1912 ansatte man lærerinde Kirstine Jensen. Hun blev fra september til november assisteret af seminarist Jørgensen fra Ryslinge og fra november til april af Dorthea Nordtorp fra Trunderup.

Jacob Møller tiltrådte, men blev indkaldt til militærtjeneste og måtte derfor have vikarer. I 1912-1914 arbejdede lærerinde Hansine Christiansen fra Salinge-Lunde på skolen.

Da Jacob Møller kom tilbage fra militæret, var han svækket af sygdom og måtte forlade

VEDTÆGTER FOR LANGTVED FRISKOLEKREDS

- § 1 Foreningens regnskabsår går fra 1. januar til 31. december. Skolepenge betales i første halvdel af marts og september måned.
- § 2 Det reviderede regnskab fremlægges på den årlige generalforsamling.
- § 3 Den årlige generalforsamling afholdes i første halvdel af marts, ekstraordinær generalforsamling afholdes når bestyrelsen, læreren eller mindst 6 medlemmer ønsker det.
- § 4 Bestyrelsen, der selv vælger sin formand, består af 3 medlemmer, hvoraf 1 afgår hvert år. Valget gælder for 3 år. Genvalg kan finde sted. Valget foregår på den årlige generalforsamling. Der vælges 2 revisorer, hvis valg gælder 1 år.
- § 5 Bestyrelsen og læreren i forening træffer afgørelse om optagelse af nye medlemmer.
- § 6 Generalforsamlingen antager og afskediger læreren samt fastsætter lønnen. Kredsens øvrige interesser varetages af bestyrelsen og læreren.

skolen. Han døde i 1918.

I 1915 tiltrådte Jens Gylling Buhr, der var dimitteret fra Silkeborg Seminarium. Hans kone, Fru Buhr skulle undervise pigerne i håndgerning. For dette fik hun et årligt vederlag på 60 kr. Lærerparret startede med to klasser. De arbejdede på friskolen frem til sommerferien 1918, hvorefter de flyttede til Askov Friskole.

De blev efterfulgt af Sigurd Brøndsted, gift med Karen Brøndsted. I dennes ansættelseskontrakt kan læses:

"...tiltræder pladsen efter sommerferien og er foreløbig antaget indtil 1. jan. 1920, som løn erholder han kr. 1400 for et år + bolig, have og brændsel, samt lys i skolestuerne og gymnastiksal. Indtægterne ved en mulig efterskole tilfalder Brøndsted, hvorimod at han afholder de udgifter der kan

være forbundne hermed ud over lys og brændsel. Opsigelse kan ske fra begge sider med ½ års varsel."

Den er signeret af Brøndsted og K. M. Dissing, formand for bestyrelsen.

Brøndsted arbejdede på skolen frem til 1925 hvor han fik job på Forlev Friskole. Efterskolevirksomheden ophørte samme år.

Friskolen havde aldrig problemer med sine overordnede, sognets præster, der som tilsynsmænd ved eksamensdagene havde forståelse for at give disse et livligt præg, således at de ikke blev afskrækkende for børnene.

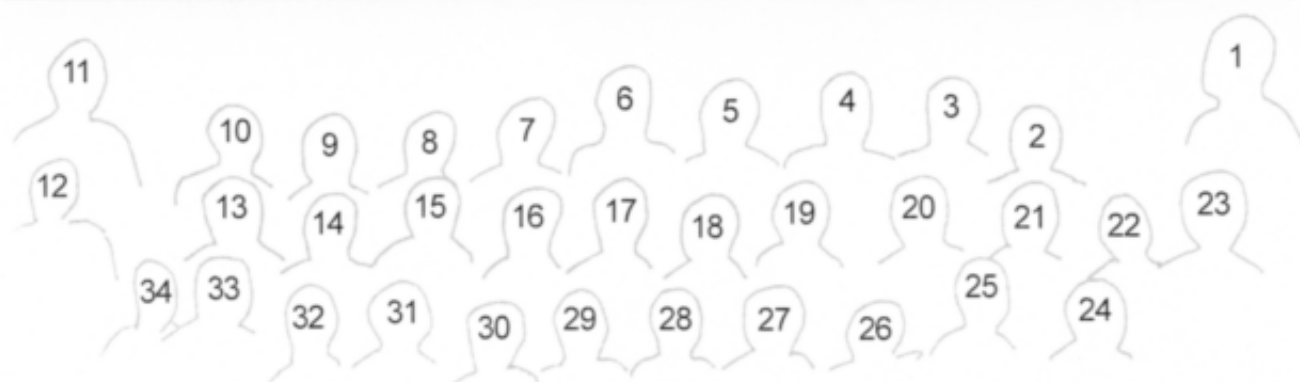
Pastor Viggo Hansen skrev således: "Tilsyn med fagene dansk, regning og skrivning ført fra 1947 til dato og fundet undervisningen svarende til den, der gives i den offentlige skole. Friskolen 23. marts 1964"

Da Anders Th. Gertsen blev ansat i september 1925, var det til en løn på 2500 kr. (en anelig stigning fra de 1400 kr. hans forgænger fik(red.)) + 150 kr. til at dække undervisning i håndarbejde. Han var på skolen frem til 1932.

Blandt 3 ansøgere valgtes Alfred Gaarskjær fra Skibelund Efterskole til ny lærer. Han var gift med Sara Gaarskjær. Sammen havde de to drenge.

Gaarskjær ledede i 1930'erne et old boyshold. I gymnastikforeningen arrangerede han i juli 1939 en 4-dages udflugt med overnatning til Gudum Friskole ved Lemvig.

Ligeledes fik han genetableret en strandgrund ved Dinestrup, som Kissendrup "Gadekærslaug" havde etableret, men nogle år forinden forladt. Her tog Gaarskjær skolebørnene til stranden om sommeren for at bade og undervise dem i svømning.

FRISKOLENS LILLE- OG STORE KLASSE 1943

1. Lærer Alfred Gaardskjær

2. Knud Andersen Dinestrup
3. Frode Christensen Hestehaven
4. Erik Andersen Dinestrup
5. Aase Rasmussen Flødstrup
6. Margrethe Lauritsen Aaskov
7. Kirsten Christensen Hestehaven
8. Lilian Andreasen Pebertved
9. Lillian ? Søgyden
10. Else Marie Hansen Hannesborg
11. fru Sara Gaardskjær friskolen
12. Jørgen Gaarskjær friskolen
13. Ida Ladefoged Mullerup
14. Birthe Hansen Kissendrup
15. Grethe Andreasen Pebertved
16. Else Bjørn Langtved
17. Karen Marie Andersen Dinestrup

18. Lise Christensen Hestehaven
19. Ove Hansen Skovgyden
20. Holger Christensen Hestehaven
21. Kresten Gaarskjær friskolen
22. Bendt Jensen Enero
23. Erling ? Søgyden
24. Erik Hansen Skovgyden
25. Arne Larsen Kissendrup
26. Anne Marie Ladefoged Mullerup
27. Birthe Rasmussen Flødstrup
28. Inge Thomsen Søgyden
29. Elsebeth Møller Anders Søgyden
30. Inge Johansen Gasseløkken
31. Bodil Hansen Hannesborg
32. Karl Andreasen Pebertved
33. Herluf Christensen Hestehave
34. Verner Hansen Skovgyden

Men en dag skrev Gaarskjær følgende i skolens dagbog:

"På grund af uenighed med læreren har Poul Larsen, som er formand for skolen, taget sin datter Inger ud af skolen. Ejner Sørensen, som også var i bestyrelsen, har af samme grund taget sine to børn: Ingrid og Helge ud af skolen."

Sagen var den, at Alfred Gaarskjær i sin ungdom havde rejst en del i Tyskland og var meget optaget af det tyske folk. Denne interesse blev et problem under krigen og Danmarks besættelse, hvor skolen kom ud i sin alvorligste krise, da der kom følgende brev til bestyrelsen:

"Hvis flertallet af Langtved friskoles medlemmer fortsat ønsker at beholde lærer Gaarskjær som lærer, trods hans nationale indstilling, agter undertegnede at udmelde sig af kredsen fra 1.ste april dette år at regne"

Brevet var dateret 20. februar

1941 og signeret af følgende: Ejner Sørensen og Jørgen Jørgensen, Visby, Hans M. Jørgensen og Anders Pedersen, Bovense, Peder Hansen, Mullerup og Poul Larsen, Langtved (Lunden).

Der blev afholdt en ekstraordinær generalforsamling d. 4. marts 1941 med denne skrivelse som eneste punkt på dagsordenen. Der blev ført en saglig diskussion i en rolig tone med de seks underskrivere. Bestyrelsen var på forhånd enedes om at stå sammen om skolen og ønskede ikke lærerskift. De talrigt fremmødte, på nær de seks underskrivere, gav

bestyrelsen deres opbakning. Senere fulgte en udmeldelse fra Louise Jørgensen, Kissendrup.

Gaarskjær blev altså i første runde. 2. verdenskrig sluttede, og Danmark blev befriet i maj 1945. Men i juni 1945 meddelte lærer Gaarskjær sin afgang og flyttede med sin familie til Sydfyn.

Blandt mange ansøgere valgtes Bengt Michelsen, der var lærervikar ved Stige Friskole og forlovet med frk. Gudrun Bro Jørgensen, som han senere blev gift med, til

Gudrund og Bengt Michelsen med deres børn.

stillingen som lærer ved Langtved Friskole. Han blev tilbudt samme løn som forgængeren, nemlig 2900 kr. samt gratis lejlighed, lys, varme og have m.m. Parret bragte et frisk pust til undervisningen, men blev kun i to år, da de begge havde søgt og fået job på Vejstrup Ungdomsskole, hvor de flyttede til.

Parret blev efterfulgt af Henrik Helge fra Svendstrup Friskole, der var gift med Johanne Helge. I de tre år lærer Helge var på skolen, nåede elevtallet sit laveste niveau: 14 elever i 1949. Derefter steg det så småt igen frem til det dobbelte i 1962-63.

Hyppige lærerskift, den nye skolelovs krav om udvidet undervisning i 6. og 7. skoleår, stigende lærerlønninger gjorde friskolens fremtid usikker.

Da lærer Helge rejste, kom Bent Rolighed til. Lærerlønnen var nu oppe på 5760 kr. samt fri bolig, lys og varme og ½ telefon, men så stod han også for renholdelse af skolelokaler og gymnastiksal.

Lærer Rolighed var på skolen til 1953. Den næste lærer, Sigurd Bæklund fra Ollerup, blev kun kort, idet han efter en ekstraordinær generalforsamling blev opsagt grundet sit forhold til friskolekredsen d. 25. februar 1954.

Efter enstemmig opfordring blev Aksel Appel fra Hjemly Fri- og Efterskole ansat. Efter 4 år bad han om afløsning grundet sin kone, Else Appels dårlige helbred. Den fik han, og parret flyttede til Kerteminde.

Friskolens sidste lærerpar, Helene og Henning Hjarnøe Rasmussen, kom til i marts 1958.

Skoleloven af 1958 satte en rivende udvikling i gang inden for skolevæsenet i Danmark. Den medførte bl.a. øget timetal til børn både i og over den skolepligtige alder, hvilket især ramte små skoler.

Forældrebidrag skulle dække 20 % af samtlige udgifter til friskolen. Når udgifterne steg, blev forældrebetalingen også højere. Det gik ikke i længden. Derfor valgte man at indkalde til ekstraordinær generalforsamling d. 30. september 1960. Her besluttedes det at lade Langtved Friskole overgå til selvejende institution med virkning fra samme år. Undervisningsministeriet godkendte dette d. 16. november 1960. Den gamle bestyrelse for

friskolen gik af, men blev genvalgt som bestyrelse for institutionen: Langtved Friskole.

Derefter blev læreren aflønnet efter folkeskolens lønskala. Elevtallet blev imidlertid ved med at svinde. I et forsøg på at vende udviklingen oprettede man en børnehaveklasse med Janne Rasmussen som leder. En overgang havde børnehaveklassen 15 elever.

På et bestyrelsesmøde d. 26. februar 1971 blev skolens fremtid drøftet. Der var kun 6-7 elever tilmeldt efter ferien, og ingen nye i 1. klasse. Derfor var der ikke grundlag for at drive skolen. Der indkaldtes til en generalforsamling med nedlæggelse af skolen på dagsordenen. Nedlæggelsen blev vedtaget på to efter hinanden følgende generalforsamlinger. Børnehaveklassen blev opsagt, og lærerparret blev opsagt med 6 måneders varsel fra 1. april 1971.

Bestyrelsen stod for realiseringen af friskolens værdier. Det drejede sig om:

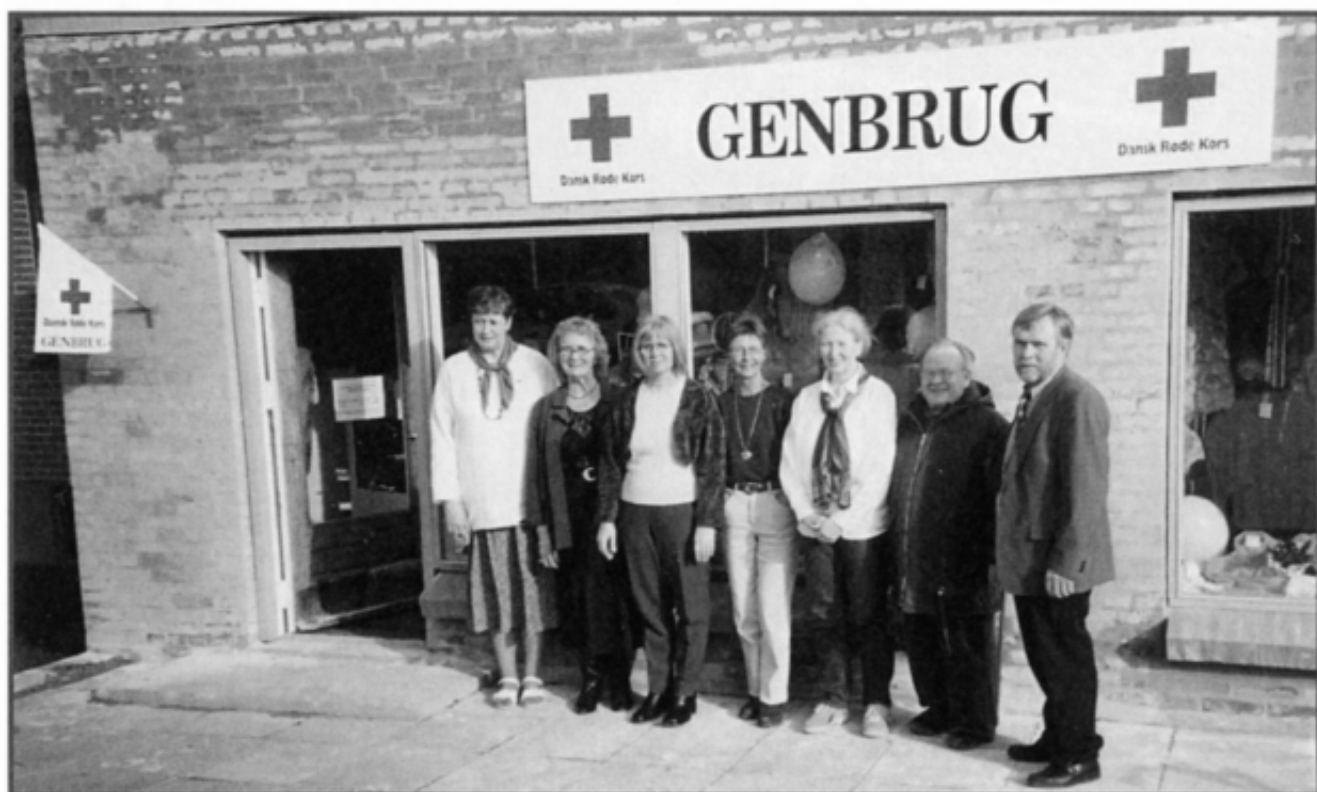
- inventar, der blev solgt til andre friskoler
- grund og ejendom der blev solgt til tømrer Knud Hansen

Overskydende midler blev afleveret til friskolefonden med bemærkning fra friskolekredsens medlemmer om at der måtte blive givet 10.000 kr. til Kerteminde Valgmenighed.

Dansk Røde Kors, Ullerslev

Lokallhistorisk Forening har bedt mig fortælle lidt om opstarten af Dansk Røde Kors i Ullerslev, hvilket jeg meget gerne gør.

Af Birgit Andersen

Ofte foregår opstart af noget nyt i en lille kommune ved mund-til-mund-metoden. Vi var nogle stykker, som mente, at der inden for Dansk Røde Kors var mange muligheder for at gøre en forskel og hjælpe folk i nød og måske samtidig sætte nogle gode, meningsfyldte aktiviteter i gang i Ullerslev.

Den 21.01.1999 blev den stiftende generalforsamling holdt på lærerværelset på Ullerslev Centralskole. Ca. 25 interesserede var mødt frem. Vi havde en konsulent fra DRK, Jesper Berthelsen, til at give en fin orientering om DRK's historie og idégrundlag, nemlig de syv principper: medmenneskelighed, upartiskhed, neutralitet, uafhængighed, frivillighed, enhed

og almengyldighed. Hovedpunktet var så at få valgt en bestyrelse.

Formand blev meget naturligt Erik Feldthaus, som har været ildsjælen i det hele. Øvrige bestyrelsesmedlemmer blev Bente Ottosen, Marianne Nissen, Connie Marfeldt, Birgit Andersen, Marius Jørgensen og Rigmor Christensen.

Hvordan kom vi så i gang? Vi skulle jo prøve at få samlet lidt penge ind til en start.

Maj 1999 holdt vi loppemarked. Borgmester Erik Christensen var auktionarius. Vi tog på sommermarkeder. Vi fik stillet containere op i byen til tøj. Vi startede også andre aktiviteter, såsom omkring flygtninge, besøgsven-

ner, nørklegruppe, genbrugstøj, landsindsamling, førstehjælp, kræmmermarkeder osv.

15. september 1999 kom Nørklegruppen i gang. Vi fik lov at benytte terapien på "Højvangen" mandag eftermiddage.

Tipstjenesten sponsorerede en symaskine. Vi fik masser af strikkegarn fra programmet "Markedspladsen". Stofforretninger og fabrikker har doneret stof. Vi fik lov at lave en lille udstilling på Biblioteket, så man kunne se, hvad det var, vi nørklede med. På rådhuset fik vi lov at kopiere strikke- og syopskrifter, da det er ganske bestemte modeller, der skal laves. Lidt nedslående kom der kun 11 personer, da vi startede. Næste gang 16. Da vi nåede den 12. 11 var der ca. 30. Fem-seks personer sidder i eget hjem og strikker.

År 2000 åbnede vi en genbrugsbutik på Svendborgvej 17 – ikke så stor, men det var da en begyndelse. Det første år blev der ikke den store fortjeneste – der havde jo også været udgifter. År 2001 var fortjenesten kr. 53.813.

År 2002 åbnede vi en ny stor butik på

Odensevej 40. Her er plads til møbler og meget andet. Der blev indkøbt en lille lastbil, så vi kan hente og bringe møbler – og det trækker jo også mænd til at arbejde i DRK.

Hvad har vi så været med til at støtte? Her et par eksempler:

- Støtte til projekt omkring traumatiserede børn i Bosnien.
- Tilskud til sommerlejr for fire børn/unge fra Ullerslev.
- Nørklerne fremstiller ca. 600 stk. tøj.
- Landsindsamling – ca. kr. 22.000.

I år 2012 havde vi en omsætning på kr. 1.463.330. Fortjeneste kr. 654.327.

Der arrangeres en årlig udflugt for alle frivillige, og det er jo ret så mange: nørklere, butikspersonale, tøjsortering, rengøring, prismærkning af tøj, besøgstjeneste.

Det har været utrolig dejligt at mærke den store interesse - og arbejdsindsats - der har været om dette at starte en afdeling af DANSK RØDE KORS i Ullerslev.

Arrangementer 2014-2015

Lokalhistorisk Forening
*for Skellerup, Ellinge, Flødstrup
og Ullerslev sogne*

Fredag den 3. oktober 2014 kl. 14.00

Kirkegårdsvandring og kirken i Flødstrup

Kirkegårdsvandring, hvor vores præst Søren Holm vil fortælle om Flødstrup kirke og tage os med rundt på kirkegården og fortælle om nogle af de personer, der ligger begravet der. Vi slutter i konfirmandstuen, hvor vi kan drikke den medbragte kaffe.

Medbring kaffekurv.

Torsdag den 6. november 2014 kl. 19.30

Aagaard Nielsens Maskinfabrik

Vi besøger Aagaard Nielsens Maskinfabrik, Solholm 3, Ullerslev, der er en moderne virksomhed med speciale i fremstilling af masseproducerede dreje- og fræseemner.

Medbring kaffekurv.

Torsdag den 22. januar 2015 kl. 19.00 i
Langtved Forsamlingshus, Langtvedvej 15

"Rytter og Ploug"

Den danske bondestands historie fra stenalder til nutid i ord, billeder og toner. En humoristisk rejse mellem herremænd, husmænd og bønder. Det hele blandet med folkemusik, viser og sange.

Klaver & harmonika: Arne Ploug
harmonika, billeder og historiesnak:
Hans Rytter

Arrangementet afvikles som en
KULTURCAFÉ i et samarbejde med Langtved Forsamlingshus.

weww Kaffe kan købes og kage, samt øl og vand.

Onsdag den 4. februar 2015, Kaliffenlund kl. 19.30

Generalforsamling

Foreningens ordinære generalforsamling holdes på Kaliffenlund. Dagsorden ifølge lovene.

Efter generalforsamlingen vil Jørgen Jacobsen fortælle om sin tid som lærer ved Ullerslev Centralskole.

Medbring kaffekurv.

21.-22. marts 2015

Forårsudstilling i Ullerslev Kultur- og Idrætscenter

Foreningen deltager i den årlige forårsudstilling med udstilling, film og avisudklip.

Torsdag den 11. juni 2015 kl. 19.00

Besøg på herregården Risinge, Risingevej 7, 5540 Ullerslev

Godsejer Torben Bille Brahe fortæller om hovedgårdens historie. Bl.a. var der indkvarteret spanske tropper i forbindelse med Napoleonskrigene.

Parkering og mødested: Bag avlsgården. Medbring kaffekurv, evt. tæppe/klapstol.

Lokalhistorisk Forening

for Skellerup, Ellinge, Flødstrup og Ullerslev sogne

Kontingent

Enkeltpersoner: 35 kr.

Ægtepar: 60 kr.

Bøger, video og dvd

"Ellingebogen" er udsolgt.

Video eller dvd med Vera Sandberg kan købes for 150 kr. ved henvendelse til Ellen Povlsen.

Links

- www.historie-online.dk

Her kan man læse om aktuelle historiske begivenheder rundt om i landet, om historiske emner, historiske bøger og tv udsendelser.

- www.nyborglokalarkiv.dk

Her kan man læse om de tre arkiver i Nyborg kommune: Ullerslev, Nyborg og Ørbæk.

- www.ellinge.dk

Her kan man læse om lokalhistorie og lokalhistoriske begivenheder. Sidens webmaster er Verner Eg.

Ullerslev lokalhistoriske arkiv

Som nævnt i sidste nummer af Lokalhistorisk Nyt blev Lokalhistorisk Arkiv flyttet til nyt lokale i den gamle nedlagte Langtved Skole, hvor Solveig Andreassen sammen med Foreningens bestyrelse, Erik Andresen og Torben Windeballe har fået flyttekasserne pakket ud, ryddet op og arkivalierne anbragt på hylder, så Arkivet kunne åbne for publikum igen den 1. november 2013.

Desværre gik der ikke så lang tid, inden Solveigs familie blev ramt af alvorlig sygdom. Det betød, at Solveig måtte søge orlov både fra sit arbejde og fra Arkivet. Aksel Andersen har assisteret ved at være på arkivet i åbningstiden, og Hans Peder Andersen, som er medlem af Lokalhistorisk Forenings bestyrelse, vil være på Arkivet efter sommerferien, indtil Solveig igen kan tage over, hvorefter Hans Peder vil være medarbejder på arkivet.

Aase Windeballe registrerer fortsat billeder i arkivdatabasen Arkibas, et registreringssystem under Sammenslutningen af Danske Arkiver (SLA). Her arbejder man på at gøre databasen tilgængelig i slutningen af 2014, et arbejde, der har stået på meget længe. Her vil man kunne søge på emner og se, hvad der ligger af billeder og andet materiale på arkiverne rundt om i landet. Man vil så kunne rette henvendelse til arkiverne for at høre nærmere og se materialerne ved besøg på arkiverne. Ligeledes fortsætter Torben Windeballe med at samle udklip fra aviser i ringbind. Forhåbentlig kommer arbejdet godt i gang i arkivet igen. I den forbindelse er Solveig interesseret i at høre fra folk, der gerne vil hjælpe med f. eks. at registrere indkomne materialer.

Af "En landsbydrengs erindringer"

Ved Ellen Povlsen

I sidste nummer af Lokalthistorisk Nyt havde Hans Lysebjerg en omtale af sin bog "En landsbydrengs erindringer". Vi bringer her et uddrag af bogen om 2. Verdenskrig.

Noget ... dramatisk skete i luftrummet over Flødstrup. Engelske bombemaskiner kom ind over Nordjylland, ned over Samsø, Fyn og Langeland inden de gik ind over Tyskland for at kaste bomberne og komme samme vej hjem. De blev naturligvis jagtet af tyske fly. En søndag eftermiddag lige efter gudstjenesten kl. 14.00 blev vi vidne til en sådan jagt. Et stort projektil slog ned på parkeringspladsen foran kirken og lavede et stort hul. Det var naturligvis en stor forskrækkelse, der blev talt om det om det i mange år derefter.

En anden oplevelse, jeg husker meget tydeligt, var engang jeg legede med en anden dreng. En engelsk bomber, der blev jagtet, gik meget lavt. Det er en taktik, jeg har læst om, når de kom væk fra de andre fly, så gik de lavt. Så var de sværere at ramme – denne var så langt nede, at han fløj lige hen over kirkeskibet. Han kom sydfra, og havde han fløjet bare lidt mere til venstre, havde han ramt lige ind i tårnet. Det var en voldsom oplevelse, og selvom den ikke varede ret længe, har den brændt sig fast i min hukommelse.

Jeg husker også en anden ting fra krigens tid. Min mormor havde brækket det ene lårben og var kommet på sygehuset i Nyborg, et ophold der varede i flere måneder. Det har været i slutningen af krigen, og en dag jeg var kørt med min far på cykel ind for at besøge hende, da

husker jeg tydeligt, at de tyske soldater havde gravet skyttegrave ned langs med hovedvejen, navnlig lige efter Hjulby på Juelsbergs marker. Det var deres ide, at når englænderne kom kørende oppe på hovedvejen, så kunne de ligge og skyde på dem. Jeg husker tydeligt, hvordan de kiggede efter os – men der var ikke den store trafik dengang, næsten alle private biler var klodset op. De biler, der kørte, fik brændstof fra en gasgenerator. Det var en slags kakkelovn, man fyrede op med bølgebrænde på en måde, så det gav en gasart, der kunne få motoren til at køre. Det gjaldt også lastbiler, brødbiler, rutebiler og lignende. Læger, dyrlæger og ambulancer kunne få benzin.

... De fleste danske jøder blev reddet og fragtet til Sverige, men ikke tjenestepigen i Flødstrup præstegård. Hun blev hentet en aften af tyskerne. Det var ikke noget, de var stolte af i Flødstrup, så der blev ikke talt meget om det, men mor har fortalt mig det. Alle var flove over det, for der var jo en, der havde angivet hende. Hvad der skete med hende, er der ingen der ved, men man kan da håbe, hun overlevede.

Af "En landsbydrengs erindringer"

Ved Ellen Povlsen

I sidste nummer af Lokalthistorisk Nyt havde Hans Lysebjerg en omtale af sin bog "En landsbydrengs erindringer". Vi bringer her et uddrag af bogen om 2. Verdenskrig.

Noget ... dramatisk skete i luftrummet over Flødstrup. Engelske bombemaskiner kom ind over Nordjylland, ned over Samsø, Fyn og Langeland inden de gik ind over Tyskland for at kaste bomberne og komme samme vej hjem. De blev naturligvis jagtet af tyske fly. En søndag eftermiddag lige efter gudstjenesten kl. 14.00 blev vi vidne til en sådan jagt. Et stort projektil slog ned på parkeringspladsen foran kirken og lavede et stort hul. Det var naturligvis en stor forskrækkelse, der blev talt om det om det i mange år derefter.

En anden oplevelse, jeg husker meget tydeligt, var engang jeg legede med en anden dreng. En engelsk bomber, der blev jagtet, gik meget lavt. Det er en taktik, jeg har læst om, når de kom væk fra de andre fly, så gik de lavt. Så var de sværere at ramme – denne var så langt nede, at han fløj lige hen over kirkeskibet. Han kom sydfra, og havde han fløjet bare lidt mere til venstre, havde han ramt lige ind i tårnet. Det var en voldsom oplevelse, og selvom den ikke varede ret længe, har den brændt sig fast i min hukommelse.

Jeg husker også en anden ting fra krigens tid. Min mormor havde brækket det ene lårben og var kommet på sygehuset i Nyborg, et ophold der varede i flere måneder. Det har været i slutningen af krigen, og en dag jeg var kørt med min far på cykel ind for at besøge hende, da

husker jeg tydeligt, at de tyske soldater havde gravet skyttegrave ned langs med hovedvejen, navnlig lige efter Hjulby på Juelsbergs marker. Det var deres ide, at når englænderne kom kørende oppe på hovedvejen, så kunne de ligge og skyde på dem. Jeg husker tydeligt, hvordan de kiggede efter os – men der var ikke den store trafik dengang, næsten alle private biler var klodset op. De biler, der kørte, fik brændstof fra en gasgenerator. Det var en slags kakkelovn, man fyrede op med bølgebrænde på en måde, så det gav en gasart, der kunne få motoren til at køre. Det gjaldt også lastbiler, brødbiler, rutebiler og lignende. Læger, dyrlæger og ambulancer kunne få benzin.

... De fleste danske jøder blev reddet og fragtet til Sverige, men ikke tjenestepigen i Flødstrup præstegård. Hun blev hentet en aften af tyskerne. Det var ikke noget, de var stolte af i Flødstrup, så der blev ikke talt meget om det, men mor har fortalt mig det. Alle var flove over det, for der var jo en, der havde angivet hende. Hvad der skete med hende, er der ingen der ved, men man kan da håbe, hun overlevede.

Alkeshave

– Jørgen Jørgensen, af mange bedre kendt som Jørgen Høj

Af Verner Eg

Med tak til Jørgen "Høj" Jørgensen og til Inger og Tage Kildegaard.

Ellinge var engang en landsby, hvor der lå 18 bøndergårde og nogle andre huse tæt sammen i noget, man kan kalde fire klynger.

Der var en klynge ude på Ferritslevvej - hvor Bækstrup Mark kommer ud, og der var Bækstrupgård, Bæklund og Enggård..

En anden klynge var omkring Gl. Byvej, og den omfattede Ellingegård, Skovgården, Hestehavegården og Neigsgården.

Den tredje klynge var på Pårupvej, og der var Kathrinebjerggården, Boxegården også kaldet Skolely, Sandgravgården og Toftegården.

Den fjerde klynge var samlet omkring kirken og bestod af blandt andet Annexgård, Mosegården, Langkærgården, Lyomskovgården og Kildegården.

I 1796 begyndte man at flytte mange af gårdene ud af landsbyen, og i denne sammenhæng er det værd at bemærke, at Lyomskovgård og Kathrinebjerg blev flyttet.

I dag ligger Lyomskovgård på Ellingevej nr. 49. Kathrinebjerg ligger på Ferritslevvej nr. 99.

Alkeshave var ikke en del af Ellinge, men hører alligevel med til denne historie, da Lyomskovgaard, Kathrinebjerg og Alkeshave på et tidspunkt blev givet til tre søskende af deres forældre.

Lyomskovgård

I Erling Windeballes bog "Træk af Ellinge sogns historie" står der på side 44: "Efter Hans Sørensens død (før 1814) ejedes gården (red.: Lyomskovgaard) af Rasmus Sørensen, der i 1831 skødede den til den kun 20-årige Mads Stephansen, søn af anneksbonden Stephan Hansen. Han drev gården i 45 år ...

På side 45 kan man læse: "I 1866 overgav Mads Stephansen gården til sønnen Niels Madsen, der drev den til 1917, da hans datter Dagmar og svigersøn, Hans Kristensen, overtog den. Hun er født 1881, og han 1877 på Pårupgård."

Kathrinebjerg

I Windeballes bog står der på side 46: "I 1861 solgte Jørgen Hansen gården (red.:

Kathrinebjerg) til sin svigersøn, Steffen Madsen, der var født 1837 som søn af Mads Stephansen, Lyomskovgård, og som var gift med Jørgen Hansens datter, Sidsel.

På side 47: "Steffen Madsen overdrog i 1912 gården til sin søn Aksel Madsen, født 1878 og gift med Laura f. i Vissenbjerg 1890".

I de gamle Tingbøger kan man læse:

1. 28/7-1923 - Skøde til Hans Christensen Madsen
2. 12/11-1949 - Skifteretsattest til Astrid Marie Madsen
3. 12/11-1949 - Skøde til gårdejer Anders Erland Pedersen
4. 17/04-1957 - Skøde til gårdejer Holger Rasmussen
5. 24/05-1967 - Skøde til møller Folmer Bøgelund Petersen
6. 20/6-1977 - Skøde til Jørgen Jørgensen

Sådan har Mads Stephansen overdraget Kathrinebjerg til sin svigersøn Steffen Madsen i 1861, og i 1866 Lyomskovgård til sin søn Niels Madsen.

Alkeshave

Jørgen "Høj" Jørgensen fortæller, at der var tre søskende, som overtog ejendomme fra Mads Stephansen. De tre ejendommers jorde stødte sammen. Den ældste af de tre søskende overtog Alkeshave, som den gang var på 62 tdr.

Desværre er det ikke lykkedes at få opkla-

ret hvem denne ældste søskende er. Så der er et hul om ejerforholdet helt frem til 1923. Men meget tyder på, at overtagelsen må være sket nogenlunde samtidig med de to andre, for det gamle stuehus og to tilbygninger er bygget i 1872. Efter sigende skulle stuehusets grundsten stamme fra Tvevad Slot.

Stuehuset er senere renoveret og tilbygget, senest i 2000. Den ene tilbygning er senere brændt. Den gamle stald er fra 1877, men brændte i 1980 og blev erstattet med den stald, som står på samme sted i dag.

Stuehuset til venstre er oprindeligt fra 1872.

Den lille tilbygning er fra 1877, og i det var der plads til en Jumbe og tre karlekamre.

Jørgen Jørgensen kom ud at tjene som 13½ årig, og det var på Bækstrupgaard, hvor hans mor Inger Margrethe Kristensen er født. Hun blev senere gift med Hans Andreas Jørgensen, som er far til Jørgen og hans tre søstre Birgit, Rita og Lene.

Jørgens fødehjem i Skellerup, for foden af Degnens Høj - deraf tilnavnet "Høj". Billedet hænger i Jørgen Jørgensens hjem.

Alkeshave begyndte at udvikle sig

Tage Kildegaard fortæller, at man i Ellinge-området egentlig ikke kendte så meget til Alkeshave tidligere. Men da Jørgen Jørgensen kom til i 1977, begyndte der at ske noget, og den store udvikling fik mange til at lægge mærke til Alkeshave.

En af årsagerne til at ellingerne ikke lagde så meget mærke til Alkeshave kan have været, at ejendommen ikke hverken hørte til Ellinge Sogn eller havde kommunale tilhørsforhold. Alkeshave hørte til Villumstrup Ejerlav i Herrested.

"Alkeshave" som det så ud, da Jørgen Jørgensen overtog ejendommen i 1977.

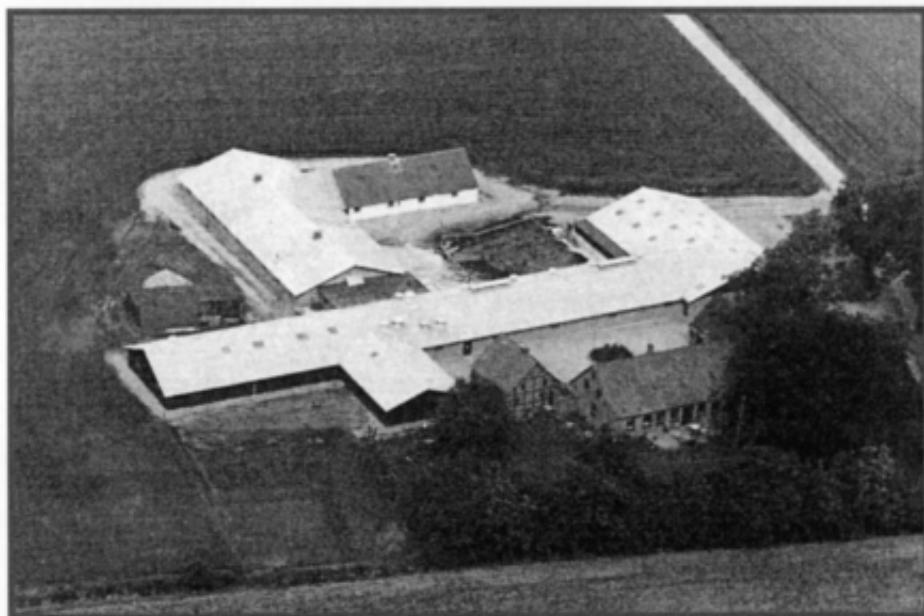

Allerede i 1978 var der synlige forandringer.

I 1980 brændte den gamle stald, og i stedet var der bygget en helt ny, moderne stald med plads til 250 slagtesvin.

1983 - efter endnu en brand.

Og som Alkeshave så ud, da Jørgen Jørgensen solgte ejendommen i 2013.

Da Jørgen Jørgensen overtog ejendommen i 1977, var der 30 hektar.

I december 2013 var der 240 hektar, plus 100 hektar skov, fordelt på 22 matrikler. Blandt andet omkring fødehjemmet i Skellerup, og et stykke skov i Ferritslev.

I 1977 blev der på Alkeshave produceret cirka 225 slagtesvin. Jørgen Jørgensen havde i mellemtiden udvidet driften, så der med udgangen af 2013 var 450 årssøer, og der blev produceret mere end 10.000 slagtesvin om året, med produktionen på Kildemøllevej 18. Endelig har Jørgen Jørgensen siden 2004 været meget engageret i produktion i udlandet, især i det gamle Østtyskland og i Letland.

Jørgen Jørgensen har haft problemer med helbredet i et stykke tid, og efter en henvendelse fra Ole Sørensen, Kullerup kom der en købsaftale på plads, så Alkeshave blev overtaget af Ole Sørensen pr. 1. januar 2014.

Jørgen Jørgensen har beholdt en del ejendomme - blandt andet Ellingegård, hvor han flyttede ind den 1. april 2014 og fraflyttede igen den 15. juni 2014.

Ellingegård er igen udlejet.

Jørgen Jørgensen har desuden beholdt flere skovområder, blandt andet Kragelundskoven og en skov ved Lodskovvej, og det vil han fortsat arbejde videre med.

Han flyttede til Kragelund Skovgård, som han tidligere havde haft i forpagtning i flere år, og senere købte i 2000. Kragelund Skovgård har skel ind til Kragelundskoven, som er på 64 hektar, og så hænger tingene sammen.

Jørgen "Høj" Jørgensen i gang med at høste i 2010.

Erindringer om Vangnæsgaard 20-10-1961

Tilegnet Hans ved Overtagelsen af Gården. Nytår 1962.

Nedenstående beretning er venligst udlånt af Else Jacobsen. Den er skrevet af hendes svigermor Anna Marie Jacobsen og gengives ordret. Red. Yvonne Løfberg.

Aar 1924 købte vi Vangnæsgård. Marius overtog den til Høst.

1. Oktober stod vores Bryllup i Dræby Brugsforening. Til Bords og i Kirke var vi 70. Vi kørte hjem i Bil sammen med Karen og Hans Jacob. Næste Dag kørte vi hjem til Andendagsgilde med de to brune Køreheste Gamle og Lise og fik Brudegaverne med hjem. Der var pyntet Æresport, og vi fik Gave af Naboerne.

Vi havde to Karle og Fodermester. De var alle Brødre.

Gerda og Karl passede Hus på Bryllupsdagen, og de fik Kyllingsteg, og Gerda stod op næste Dag og kogte Øllebrød, ellers skulle jeg have været op Kl. 6, og vi kom hjem Kl. 3. Gerda kunde den Gang gå helt hen til Hindemae Mølle ved Krykker.

Farmor var her en Måned Tid og hjalp mig i Orden. Første Søndag var vi kørende til Kirke i Jumbe; men vi havde først Gilde for Naboerne først i det nye Aar. Vi dansede i den store Stue. Sidsel hjalp mig.

Det var et meget gammelt Stuehus med Bageovn og en åben Skorsten, åben Rendesten og et stort Mudderhul som Kloak, en gammel Vask, en Salpeter tønd med et Låg på som bord, Træpumpe i Haven, et meget gammelt Komfur

og Kakkelovn. Der var kalket gult i Køkkenet, og Loftet var røget til. Vi havde kun en Stue at begynde med. Vi fik Farmors Bord og fire Stole hjemme. En Chaiselong købte vi med Gården. Vi havde Petroleumslamper.

Sengene havde Marius selv lavet, så vi købte kun en Servante og et Par Taburetter. Så var der Skab og Kommode med et Spejl. Herreværelsemøblerne stod i den lille Stue, det eneste Sted, der blev malet og tapetseret. Møblerne var fra Far og Mor i Stedet for Soveværelse. Jeg havde købt en Bogreol med Skab og et Skrivebord af Georg og hans Kakkelovn. I den store Stue havde vi kun vore to Skabe, der stod i hvert sit Hjørne. Der var meget gammelt Papir på Væggene, og Loftet var kalket musegråt. Gæsteværelset havde Vinduer mod Nord. Der havde vi en stor Dobbeltseng hjemmefra.

Da vi fik Stuehuset skilt fra Laden, brækkede vi en Ende af Stuehuset hvor vi først lavede Hønsehus, senere Brænderum og WC. Så fik vi to vinduer mod Øst og et i Pulterkammeret og fik lavet Hylder til Syltetøj. Far lavede først et Vindue i Gavlen, så et Køkkenbord med Vask, og vi fik lavet Kloakken. Han lavede også min Rulle og Strygebræt og to vogne til Drengene.

Vore børn har ikke kostet os mange Penge. Det var der ikke Penge til dengang. De skulde

bruges til Renter og Skatter. Jeg syede selv alt mit Børnetøj af Lærred. Jeg havde også Bleer og Sengetøj. Erna gav den lille Seng til Vagn, og så havde vi min lille Seng. Dåbskjolen syede Erna og jeg af en hvid, vaskesilke Nederdel af Ernas med mange Blonder og Mellemværk. Den fik Søster med i Graven og et fint Pudevår syet af Erna. Vi fik elektrisk Lys til Vagn skulde i Kirke. Vi holdt ikke store Barsedåb, kun de, der skulde med, og så fik Konerne en Kop Kaffe Dagen efter. Barnevognen kostede 20 Kr. Far satte ny Kaleche på og malede den til Hans. Vi fik gerne Tøj i Barselsgave. Vagn fik et fint Sæt rødt Jerseytøj med hvide Snore. Det fik han på til Far og Mors Sølvbryllup, hvide Strømper og små sorte Laksko. Erna strikkede et Sæt lyseblåt. Hans fik også to Sæt, et af Frk. Hørluck og et af Karen J. Hagesmæk og Forklæder syede vi selv, og de første Overalls syede jeg af Marius' Gymnastik-Bukser, som jeg farvede. Erna gav dem hver et Par røde, så fik de blå som deres Far, kun to Par ad Gangen. Af Tante Oda fik vi to Sæt hvidt og lilla Tøj og to Legedragter. Far syede en bordeauxfarvet Frakke og Hue til Vagn med sort Astrakan-Krave og Kant på Huen. Jeg syede en blå til Hans med Skindkant af en tyk Nederdel. Jeg strikkede Hans' første bluse på Vej til Aalborg. Erna strikkede Vagns, så fik de det blå Fløjls-Tøj syet af Gerda. Tøjet fra Gerda og hendes Mor. Jeg fik Tøj af Far til to Admiralsfrakker syet af Fru Hansen til Fars Begravelse. Så strikkede jeg de røde Bluser og syede blå Bukser til. Mor syede hvide Skjorter med korte Ærmer og Underliv. De gik med lange Strømper, til de fik Sportsstrømper, og Erna strikkede Underbenklæder og Handsker med Skindkant. Vi har kun købt to Bluser, men en Del Slipovere. Så strikkede jeg de grønne og de grå Bluser. Mor og Erna gav dem Matros-Tøj og sorte Regnfrakker. De fik først Ulstere, da de var konfirmeret. De fik kun et Sæt færdig-syet Tøj som Dreng; men hver to Sæt til Konfirmationen. Vi handlede i Odense Drengelager.

Laura syede Sommerbluser og Pyjamas. De kom hver Lørdag i Bad.

Jeg har aldrig fået et Stykke nyt Tøj, fordi jeg skulde have Børnene. Jeg havde 4 Kitler og fik gerne en ny i Julegave af Far og Mor. I mange Aar gik jeg med hvide Kapper om Formiddagen.

Det var et Sidespring om Børnene.

Vi havde Korn på Loftet; men det kunde ikke bære. Det gik igennem to Gange – over den store Stue og en Gang i Bryggerset, så der fik vi nyt Loft. Alle de andre Lofter fik vi Pap på og fik dem malet. Vi fik Ovnen brækket ned og fik en Stue til. Vi fik lavet Pigeværelse over det halve af Mælkestuen, fik lavet Karlekamre, et stort til to, et mindre til Fodermesteren. Far lavede to Borde og tre Taburetter og fik Sengene malet. Det gamle Karlekammer blev til Huggehus, senere til WC, da vi fik Centralvarme, som Marius selv lagde ind. Georgs Kakkellovn blev solgt til gode Venner og er fin endnu, og vi fik nyt Komfur. Trappen har været flyttet flere Gange. Først havde vi et lille Spisekammer i den ene Ende af Køkkenet, så fik vi et større i den anden Ende, og der var Dør til Haven.

Senere førte vi den mellemste Stue helt gennem Huset, så gik der et Fag fra Køkkenet, og Døren til Haven forsvandt. I stedet fik jeg et Vindue mere i den anden Ende og øget 3 Skuffer til Køkkenbordet. Senere fik jeg et Skab til at hænge på Væggen, som Hans havde lavet som Soldat, og fik Gasbord. Børnene fik den lille Stue til Soveværelse, da de blev større. Den store Stue fik vi møbleret først som Spisestue med røde Døre og Bjælker, senere som pæn Stue med gamle Mahognimøbler. Gulvtæppet fik vi i Gave til Sølvbrylluppet. Vi fik Far og Mors Senge til Gæsteværelset.

I mange Aar vaskede jeg på Vaskebræt, så fik jeg en lille Vaskemaskine til Håndkraft. Jeg fik en ny Cykel, da jeg fyldte 50 Aar. Da jeg fyldte 60 Aar, fik jeg en elektrisk Ferm af mine fire bedste Venner, skrev Vagn. Det var en stor

Lettelse, da vi også fik indlagt Vand.

Vi har også altid brygget selv, og det gik tit på, da de altid skulde have Øl med i Marken, og da spiste de Frokost. Da vi fik den gamle Lade væk og fik bygget en ny, fik vi Hønsehus og Brænderum i den vestre Lade. Vi havde mange Høns og Kyllinger, Gæs og Får. Der var meget Arbejde med at passe Rugehøns og Gæslinger og rense Æg. Hanerne blev slagtet og solgt for 70 Øre pr. Stk., senere 1 Kr.

Haven har været lagt om flere Gange, men var kønnest i gamle Dage med Gange helt ned til Marken. Der var Urtehave, Buske og Jordbær bag Hængeasken. På den ene side af Haven var der et gammelt Pilehegn, der ragede et Stykke ud i Marken, på den anden Side et højt Syrenhegn. Pilene blev erstattet med Mirabeller, der lukkede helt foroven sammen med Nøddebuskene og kaldtes Nøddegangen. Den var køn, når den var klippet, og der var Låge til Marken. I hegnet stod et gammelt Æbletræ med små, røde Æbler, de var gode at tørre. Senere brugte vi dem til Æblemøst. Der var også en Del Hyld. Så var der en Græsplæne med Æbletræer, Brombær, Kreger og gule Blom-

mer og Humleranker i Hegnet til Haven.

Da den store Lade blev bygget, ryddede vi et stort Kastanjetræ ved Bryggersdøren. Der var Lysthus af Avnbøg og et Birketræ og stor Mahognibuske. Der var i tusindvis af Pinseliljer. Der var en bred Gang til Hængeasken med en Rosenport over, Bord, Bænk og en Gynge under Asken. Senere blev Plænen firkantet med Stauder omkring. Vi købte kun lidt Roser. Vi plantede Træerne ved Vejen, da den gamle Lade kom væk, og Rønnebærtræerne. Først var der Nåletræer med Slyngrøser omkring, senere blev der Stenhøj. Den var meget køn som ny. På en stor Sten skrev vi Vangnæsgård ud til Vejen, eller også på Vandtruget.

Avlsbygningerne blev forbedret med fast Tag, og Svinestien blev bygget sammen med Hestestalden, der gik på langs med Køerne. Den kom senere til at gå på tværs, og vi fik to Følbokse. Den kom helt væk, da Køerne fik nye Båse, og den blev udvidet. Svinestien er bleven isoleret og rettet ud med brandfrit Loft og nye Vinduer og flere Stier.

Møddingen var et bundløst Hul, som Hestene næsten ikke kunde trække op af. Jeg

ved ikke hvor mange Læs store Sten, der blev fyldt i, før der blev støbt Bund. En Masse Rør er lagt i Jorden. To Mergelgrave har vi fyldt. Nu fylder vi i Mosen. Der har vi før skåren Tørv. Der er bygget et nyt Hønsehus med moderne Indretning, så der kun skal gives Æde og tages Æg ind. Nu skal der ikke renses mere, kun når et nyt Hold af Høns skal ind.

Nu har vi Vandværk og kan vande hele Marken, Traktor og alle moderne Maskiner både ude og inde, Køleskab og Frysebox, Røremaskine og Fjernsyn, alt hvad der hører til.

Bil har vi haft i mange Aar. Den har stået her på Gården til 1960. Vi har nu en Volvo, der har gået helt til Paris, og flere Gange til Sverige og over hele Danmark og til Odense med Kartofler.

Naboerne kommer vi sammen med en Gang om Aaret til Marius' fødselsdag, og Konerne til min.

Marius' 50-Aars Fødselsdag holdt vi i den store Stue, og Drengenes Konfirmation. Da tog vi Gæsteværelset til Hjælp. Da Lise blev konfirmeret, havde vi Familien den ene Dag og Naboerne den anden Dag. Til Sølvbrylluppet havde vi Træhus i Gården, Musik af Klaver og Violin. Marius' 60-Aars Fødselsdag holdt vi i Forsamlingshuset, og Hans' Bryllup for Naboerne med Dans. Vagns Bryllup holdt vi på Gården og min 70-Aars Fødselsdag.

Begge Skorstene har vi bygget om. Det sidste Aar på Gården havde jeg ingen Pige. Da blev Lilian sendt væk, kun 3 Aar gammel. Det var en drøj Tid. Havde jeg vidst, at hendes Mor vilde tage hende 8 Aar gammel, skulde hun aldrig være kommen væk, sikke 8 dejlige Aar, vi kunde have haft. Jeg havde travlt med at tage imod de fire forlovede det Aar. Jeg klarede alle Udgifter med Ægpengene, og fik jeg nogen til overs, fik Marius dem. Han fik 500 Kr. til den nye Volvo. Mine Sparepenge, der skulde have været til Møbler, fik han også. Han sagde: "Synes du ikke, at vi skylder nok endda"; men

det gik. Gården kunde nok have været helt gældfri, da vi rejste derfra.

Vagn kom i Realskolen, da der blev budt ham en Friplads. Han er gået til Handelen. Hans har altid været Landmand. De har begge været på Landbrugsskole og inde som Soldater. Vagn har været i Holland og et Aar på Tietgenskolen. Lise synes at foretrække Industrien. Og Marius vil leve og dø i sin Rede. Jeg siger: "Pligten frem for alt.", "at gavne og fornøje, hav altid det for Øje."

9. Maj 1955 blev Hans gift, og vi købte Huset her, kaldet Ejebo. Vi forandrede straks en lille Smule, fik Vaskehuset flyttet, fik Gang og Toilet. 1960 byggede vi Bilgarage, fik Stuerne forlængt 1½ m og fik Centralvarme. Marius arbejder stadig på Gården og sælger Kartofler.

1961 bygges der nyt Stuehus på Vangnæsgård. Det bliver først taget i Brug 1962.

Der er nu to Børnebørn. Vang har også to. Lise bor i Sverige. Hun har også to. Vagn har købt Hus i Langeskov og skal overtage det til Nytår 1962. Hans skal overtage Vangnæsgård 1962. Der er Oliefy i Kælderen i det nye Hus, og der skal være elektrisk Komfur. Køerne har også brandfrit Loft og moderne Bindsler, der kan løses på en Gang. Der er Løsdrift og Malke-maskine og Kølerum. Det gamle Stuehus skal indrettes til Karlekamre med Centralvarme og Badeværelse.

Det nye Stuehus er stort og rummeligt. Oliefy og elektrisk Komfur, alle moderne Indretninger blev taget i Brug Søndag den 28. Januar 1962. Gardiner og Billeder blev ophængt 31. Januar. Sommeren 1962 Mejetærsker. Januar 1963 Bil. Haven er lagt an i April 1963. 1965 blev det gamle Stuehus bygget om med Bloksten og nye Vinduer, Vippeport til Bilen og fast Tag. Else har fået Kørekort. Døren blev flyttet 1966 med Indgang fra Gården. Mange nye skabe, malet og tapetseret, nyt Gulvtæppe.

1967 blev Kostalden lavet om til Svinesti, hvor der fodres indvendig og muges automa-

tisk. Der er Silo på Loftet, så Fodret kan blæses op. Rørene fra Kostalden er lavet om til Boxe til Søerne, og der er indlagt Centralvarme. Der er Silo til Kyllingerne og to Skorstene, frostfrit Rum i Laden. 1969 kom der fast Tag på Redskabs-skuret. Ny Bil – en stor Varevogn. 1970 kom der Vinterhave med Kurvemøbler, og der blev købt Sommerhus ved Stranden samt ny Optagemaskine til Kartofflerne. Der er boret Brønd bag Gården, så hele Jorden kan vandes med Rør. Der blev købt Opvaskemaskine. 1971 blev der købt Båd og Ruder i bilen. Niels har fået Hest i 1970 og et føl i 1971. 1969 kom Ernas fine Spisestue. I 1972 blev der bygget et nyt stort Redskabs-hus og Bilgarage ved Stranden, og der kom ny selvkørende Mejetærsker. I 1973 blev der bygget Hus til den i Forlængelse af det store Redskabs-hus. Hans har fået Kontor, og de har fået nye Møbler i Dagligstuen.

Vores 40-Aars Bryllupsdag blev holdt på Gården i Kælderen. 70-Aars Fødselsdag blev holdt i den store Stue på Gården. Marius' 70-Aars fødselsdag blev holdt i Forsamlings-

huset, ligeledes hans 75- og 80-Aars Fødsels-dage.

De har lavet nyt Loft i Sommerhuset. Rita har fået sit andet Føl 25. Maj 73. Der er kommet Motor på Båden 1973 samt nyt Tapet i Dagligstuen, og Billederne er hængt om. 1973 kom der nye Møbler og Gardiner i Dagligstuen samt nyt Tag og Panel i Sommerhuset. Rita har fået sit 3die Føl 5. maj 1974.

1. Oktober 1974 var der Guldbryllup på Gården. Helga pyntede Bordene meget fint. Vi spiste i Spisestuen og Vinterhaven. Maden fik vi udefra. Jeg lavede Desserten. Vi holdt stort Kaffegilde næste Dag.. Der kom Telegram fra Ældreklubben, og de fik Vin. Lise tog 21 Billeder af Festen.

1975: Niels har solgt alle Hestene og fået en rød Bil.

1976: Der er kommet Farvefjernsyn til Jul.

Farfar holdt stor 80-Aars Fødselsdag på Hjortholm i Langeskov for 24 Personer. Der var The og Snitter hos Else 1976.

Indhold af medlemsblade

– oversigt over indhold fra foreningens start i 1981

Nr. 1

- Vedtægter

Nr. 2-7

- Aktiviteter og beretninger fra udvalgene

Nr. 8 - 1988-89

- Baggrundsstof til Egnsspillet i anledning af 200-året for Stavnsbåndets opløsning.

Nr. 9 - 1989-90

- Skolen har fødselsdag og om Skolerne i Kommunen
- Branden i Ullerslev 1833
- Nyborg Avis' omtale af forskellige brande
- Fyns Tidende: Da Ellinge Kro brændte

Nr. 10 - 1990-91

- Flødstrup Kirkes Overgang til Selveje
- Uroksen fra Ullerslev
- Ullerslev Forsamlingshus 1890-1990

Nr. 11 - 1991-92

- Ellinge Sogns Hjælpeforening
- Ullerslev Bryggeri
- Skellerup
- Skellerup Kirke
- Mordet i Såderup 1875

Nr. 22 - 2003-04

- Livet på Møllen - Ullerslev Elværk
- Vindmøllelaug og møllen
- Købmandsliv af Børge Christiansen

Nr. 23 - 2004-05

- Formandsskifte
- Mindeord om Erling Windeballe
- Om Anneksgaarden
- Barndom og Ungdom
 - Niels Rasmussen
- Fra H.C. Andersen-gruppen

Nr. 24 - 2004-05

- Mindeord om Bendt Jensen
- H.C.Andersen projektet:
- Branden i Ullerslev 1833
- Husene langs Hovedvejen
- Vejen gennem Ullerslev
- Erhvervssammensætning og befolkningstal 1787-1890
- Fattighus på landet
- Ellinge Kro

Nr. 25 - 2006-07

- Foreningens Historie
- Rådhuset i dagligstuen
- Livet som landpost
- Min oldemor og hendes døtre
- Maren Poulsens 100 årsdag

Nr. 26 - 2007-08

- Grusgravning i Pårup
- R.T.A. (Ringe Tjære- og Asfaltfabrik)
 - Pårup
- Niels Rasmussens livsberetning fra 1903-1952
- Min barndom på et statshusmandsbrug

Nr. 27 - 2008-09

- Hans "Høj" Jørgensen - Et langt liv i Skellerup
- Ejnar Jensen -
 - En modstandsmand fortæller
- Ellinge Smedie
- Fra hjulplov til svingplov
- Oversigt over indhold af blade fra 1981

Nr. 28 - 2009-10

- Svend Aage Sørensen
 - Livet i de gamle købmandsgårde
- 612 fortæller - Værnepligtig ved CBU på Ulriksholm Slot
- Om forlovelse og bryllup for 100 år siden
- Ellinge Minkfarm

Nr. 29 - 2010-11

- L. Kristian Larsen - iværksætter og matador i Ullerslev 1916-49
- Skolely - et blomkålseventyr i Ellinge
- Et spændende liv - interview med Solveig Andersen, Skellerupgård
- Portræt af Hansine Hintesen
 - en kvinde i et mandefag

Nr. 30 - 2011-12

- Poul Knudsen fra Søgård
- Ullerslev og 1. verdenskrig
- Eline fra Ellinge
- Frederik Sø - Maleren i mosen
- Storkeungen fra Skellerupgård
- Barndom og ungdom i Langtved

Nr. 31 - 2012-13

- Rørbæk - en hovedgård med en sørgelig skæbne
- Daglig i Ullerslev under 2. verdenskrig
- Såderup planteskole
- Ellinge Trævarefabrik

Nr. 32 - 2013-14

- Stævnetræet i Ellinge- og Bylauget af Verner Eg
- Det startede i huggehuset af Aase Windeballe og Yvonne Løfberg
- Om bogen "En landsbydrengs erindringer" af Hans Lysebjerg
- Hønsbjerg - eller Ullerslev Ejerlaug, matrikel 125 af Jørgen Jacobsen, Jens Solvang og Eske Birk

NB: Der er desværre uoverensstemmelse mellem numre og årstal i nr. 22-24.

Nr. 12 - 1992-93

- Lokalhistorien og Museet
- Den gamle herredsinddeling - Vindinge Herred
- En defoged
- selvejer Peder Pedersen, Ullerslev
- Ullerslev Kommunes Lokalhistoriske Arkiv
- Juulskovstøtten

Nr. 13 - 1993-94

- Mindeord over Aage Johansen 1917-1993
- Ejendommen Kertemindevej 7, Ullerslev
- Ullerslev Station 1865-1979
- Tyrefigur i bronze fundet hos Niels Rasmussen i Ullerslev

Nr. 14 - 1994-95

- Ellingebogen - Træk af Ellinge sogns historie
- Skellerup Brugsforening - 100 år den 19. januar 1995
- Bronzehalsring fra Biskoptårup
- Operation Guldhorn
- Hvad skal registreres?
- Om polske landarbejdere i Flødstrup Sogn

Nr. 15 - 1995-96

- Kommentarer til "Træk af Ellinge sogns historie"
- Skovfoged Kurt Mengel
- 45 år i "de små skove"
- Kæmner Bent Poulsen
- Administrativt tilbageblik
- Dokumenter fra dødsbo efter Poul Børge Nielsen
- To bopladser fra bondestenalderen
- Borgmesterkæden

Nr. 16 - 1996-97

- Om menighedsrådsarbejde
- Telefoncentralen i Ullerslev
- Langtved Skole fylder 100 år
- Stednavne
- Skellerup Skole i gamle dage

Nr. 17 - 1997-98

- Når fortid og nutid mødes i Paris
- De franske børn i 1947
- Ullerslev Kommunes Lokalhistoriske Arkiv - 25 år
- Ellinge Forsamlingshus fejrer 100 år
- Medaljemændene

Nr. 18 - 1998-99

- Projekt Svenskekrigene
- Om slaget ved Nyborg 1659
- Friboligen i Flødstrup
- Såderup Fattiggård

Nr. 19 - 1999-2000

- Olav Rasmussen Maskinfabrik A/S
- Skellerup præstegårds brand den 22. august 1835
- Byhornene
- Svenskekrigene 1658-60 i Ullerslev kommune
- Husmandslandskabet i Flødstrup

Nr. 20 - 2000-01

- Erindringsskrivning
- Tante Annas Børn
- Jødiske unges ophold på Østfyn
- Fra gruppen vedr. bygningsregistrering

Nr. 21 - 2001-02

- Befordring i Ullerslev i 1940'erne
- Østfyns Frugtsalgforening
- Pårupgårds Mindelund
- Skomagerne i Flødstrup
- Før landskabets erindring slukkes

Nr. 22 - 2002-03

- Bryllupsdage
- Nyborg Avis om kirker
- Causeri om døbefonte
- Fra Lyngby til Ellinge
- Mullerup 100 år
- Om arkæologi og datering

Adresseliste

◆ Bestyrelsen

Aase Windeballe (formand)	
Valmuevænget 11, 5540 Ullerslev	6535 1822
Rikard Lund (næstformand)	
Rørbækvej 4, 5540 Ullerslev	6539 1668
Inger Fredslund Hansen (sekretær)	
Kirkeballe 2 B, Ellinge, 5540 Ullerslev	6598 1432
Ib Kjærsgaard	
Gl. Byvej 5, Ellinge, 5540 Ullerslev	6598 2091
Yvonne Løfberg	
Svendborgvej 15, 5540 Ullerslev	4279 0721
Hans Peder Andersen	
Revninge Bygade 50, 5300 Kerteminde	6532 4789
Solveig Andreasen (arkivleder)	
Hindemaevej 99, 5540 Ullerslev	6535 3330
Ellen Povlsen (kasserer, uden for bestyrelsen)	
Egevangsvej 9, 5540 Ullerslev	6535 1587
Jens Solvang (suppleant)	
Svendborgvej 1, 5540 Ullerslev	6535 2493
Preben Carstensen (suppleant)	
Grivesholm 10, 5540 Ulleslev	4075 4358

◆ Kontaktpersoner til udvalg og arkiv

Solveig Andreasen (arkivleder)	
Hindemaevej 99, 5540 Ullerslev	2462 4656 / 6535 3330
Aase Windeballe (filmudvalg)	
Valmuevænget 11, 5540 Ullerslev	6535 1822
Ullerslev Lokalhistoriske arkivs adresse	
Kissendrupvej 65, 5540 Ullerslev	6333 7273

◆ Øvrige kontaktpersoner

Nyborg og omegns Museumsforening	
v/Ivar Hviid, ihv@aagaardadvokater.dk	6531 3137

